

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	20 juni 2024
Voorstelnummer	D760618
Datum raadsvoorstel	7 mei 2024
Portefeuillehouder(s)	Ernest Briët
Commissie	Algemene Raadscommissie
Datum commissie	
Soort agendering	Besluitvorming
Agendapunt	
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Timo Boekel
Datum B&W besluit	14 mei 2024
Bijlagen:	1

Onderwerp : **Herijking Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord 2024**

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. kennis te nemen van de Herijking RES Noord-Holland Noord 2024, als resultaat van de regionale samenwerking in de RES-regio Noord-Holland Noord;
2. de volgende wijzigingen voor de gemeente Bergen vast te stellen en deze mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid:
 - o de potentie in GWh van zoekgebied 2 en 3 voorlopig te wijzigen naar 0 GWh;
3. de provincie Noord-Holland te verzoeken om deze wijzigingen op te nemen in de RES-zoekgebiedenkaart en de Provinciale Omgevingsverordening.

Geheimhouding

Geheimhouding Ja Nee

RAADSVORSTEL

INLEIDING

Landelijke opgave

De Regionale Energiestrategie (RES) geeft invulling aan de afspraken uit het Nederlandse Klimaatakkoord (2019) waarin is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen en afspraken maken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken. De optelsom van alle 30 RES-en is 55 TWh. Landelijk is afgesproken dat dit het nieuwe streefdoel is voor de RES-opgave. Door de snelgroeiende vraag naar duurzame elektriciteit is op alle fronten extra inzet nodig. Daarnaast ligt er ná 2030 ook nog een grote opgave. Daarom blijft er landelijk en in de regio's onverminderd gewerkt worden aan realisatie van het [streefdoel](#) van 55 TWh.

In 2021 is de [Regionale Energiestrategie 1.0](#) Noord-Holland Noord vastgesteld met daarin het gezamenlijke aanbod van de regio Noord-Holland Noord om 3,6 Terawattuur aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030.

In de RES 1.0 was de landelijke planning voor de RES'en opgenomen: een tweejaarlijkse herijking RES. Het Nationaal Programma RES (NPRES) heeft [deze planning gewijzigd](#). Er wordt herijkt wanneer kaders worden aangepast of wanneer er aanleiding voor is ontstaan. Een aanleiding kan bijvoorbeeld zijn: nieuwe (technologische) ontwikkelingen, nieuwe zoekgebieden en/of wijzigingen in zoekgebieden.

Aanleiding en scope Herijking RES 2024

De Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN) is een dynamisch document. Eén van de uitgangspunten van de RES is dat er ruimte is en blijft voor innovaties, nieuwe zoekgebieden en initiatieven. Daarnaast zijn de zoekgebieden, sinds de vaststelling van de RES 1.0 in 2021, uitgewerkt en geconcretiseerd waardoor zoekgebieden zijn aangepast of afgefallen. Ook zijn er meerdere locaties aangemeld voor het [OER-Programma](#) (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) en opgenomen in de Herijking RES.

In het voorjaar van 2023 is de [Voortgangsrapportage RES](#) in de colleges behandeld. Op basis van de Voortgangsrapportage is geconcludeerd dat de RES NHN toe is aan een herijking. Dit is met een regionaal persbericht gecommuniceerd. Hierin is de mogelijkheid tot aandragen van initiatieven via de gemeente opgenomen.

Medio 2023 is de [Uitgangspuntennotitie herijking RES](#) vastgesteld in ons college. Daarin is opgenomen dat de herijking RES 2024 alleen gaat over de wijzigingen van de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgefallen en bijgekomen, en wat het effect is van die wijzigingen op de opwekcijfers.

De kaders, uitgangspunten en de ambitie van de [RES 1.0 voor Noord-Holland Noord](#) blijven staan. In de doorrekening van de herijking zijn de actuele landelijke rekenregels voor benuttingspercentages en opbrengst per oppervlakte toegepast. Het advies en de inzichten van de netbeheerder Liander, naar aanleiding van de wijzigingen, zijn eveneens onderdeel van de herijking.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

Akkoord van Parijs

Over de energietransitie zijn nationaal en internationaal bindende afspraken gemaakt tijdens de Klimaatop van Parijs met bijna alle landen van de wereld. Het mondiale doel is de uitstoot van broeikasgassen zodanig terug te dringen dat de wereldwijde temperatuurstijging ruim beneden de 2°C blijft. Het streven is om onder de 1,5°C te blijven. Dat is in 2015 afgesproken tijdens de VN-klimaatop in Parijs.

Nationale Klimaatwet

In de [Klimaatwet](#), artikel 2, lid 1 tot en met 3, staan drie doelen:

1. Een vermindering van 95% (t.o.v. 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2050;
2. Een vermindering van 49% (t.o.v. 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2030;
3. 100% broeikasgas-neutrale elektriciteit in 2050.

Dit betekent dat de gemeente zich moet inspannen om een bijdrage te leveren aan deze doelen.

Klimaatakkoord

In Nederland krijgt de energietransitie gestalte via de vastgestelde Klimaatwet en de concretisering van de afspraken die nodig zijn om de doelen te behalen, het Nederlandse Klimaatakkoord. Hierin staat vermeld dat elke regio een Regionale Energiestrategie dient op te stellen. Het hoofdstuk over de RES in het Klimaatakkoord vindt u [hier](#), vanaf bladzijde 222.

Op 28 juni 2021 is de Europese Klimaatwet aangenomen. Daarmee is middels het zogenaamde 'Fit for 55-pakket' de doelstelling van 55% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990 vastgelegd in wetgeving. In het coalitieakkoord uit 2022 is opgenomen dat het in de Klimaatwet opgenomen doel voor 2030 aangescherpt wordt tot tenminste 55% CO₂ reductie. Om dit doel ook zeker te halen, is het beleid gericht op een hogere opgave, wat neerkomt op circa 60% in 2030.

Eerdere besluitvorming door de raad:

- RES 1.0 inclusief amendement en moties (2021):
 - o [Bergen – Amendement 14.1 GL GB VVD KL CDA wijzigen beslispunten RES-aanvaard](#)
 - o [Bergen – Motie 14.2 GL GB VVD KL CDA Inwoner participatie en maatwerk zonneweides-aanvaard](#)
 - o [Bergen – Motie 14.3 PvdA CDA KL Vastleggen omkeerbaarheid aanleg zonneweides-aanvaard](#)

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Doel Herijking RES 2024

De herijking van de RES dient meerdere doelen. Voor de partners in de RES (gemeenten, hoogheemraadschap, provincie) is het van belang om hun ambitie in de zoekgebieden tijdig te kunnen realiseren. Door de actuele wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen vast te stellen in de Herijking RES 2024, kunnen de wijzigingen tijdig in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie worden opgenomen. Dit is belangrijk om te kunnen blijven koersen op vergunningverlening in 2025 en realisatie van de ambitie van 3,6 TWh in 2030. Voor de netbeheerder dient de geactualiseerde en opnieuw vastgestelde kaart als uitgangspunt om

uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk te plannen. Als laatste, maar zeker niet als onbelangrijkste, geeft de herijking ook duidelijkheid voor de stakeholders: inwoners, maatschappelijke belangenorganisaties, ontwikkelaars, bedrijfsleven en andere belanghebbenden.

Proces Herijking RES 2024

In het RES-proces van Noord-Holland Noord wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 17 gemeenten, de provincie en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De deelnemende overheden behouden daarin hun eigen rol en bevoegdheden en werken informerend, meningsvormend en beleidsvoorbereidend samen.

In de uitvoering van de RES zijn de gemeenten verantwoordelijk om zoekgebieden verder te concretiseren en samen met initiatiefnemers de haalbaarheid van projecten te onderzoeken. Daarnaast zorgen gemeenten voor kaders voor participatie en lokaal eigendom, afstemming met de netbeheerder, de buurgemeenten en waar nodig met de provincie en het hoogheemraadschap.

Voor de Herijking RES 2024 is om die reden geen regionaal, uniform participatieproces georganiseerd zoals in de aanloop naar de RES 1.0. Participatie is na de vaststelling van de RES 1.0 maatwerk geworden en vindt op gemeenteniveau plaats.

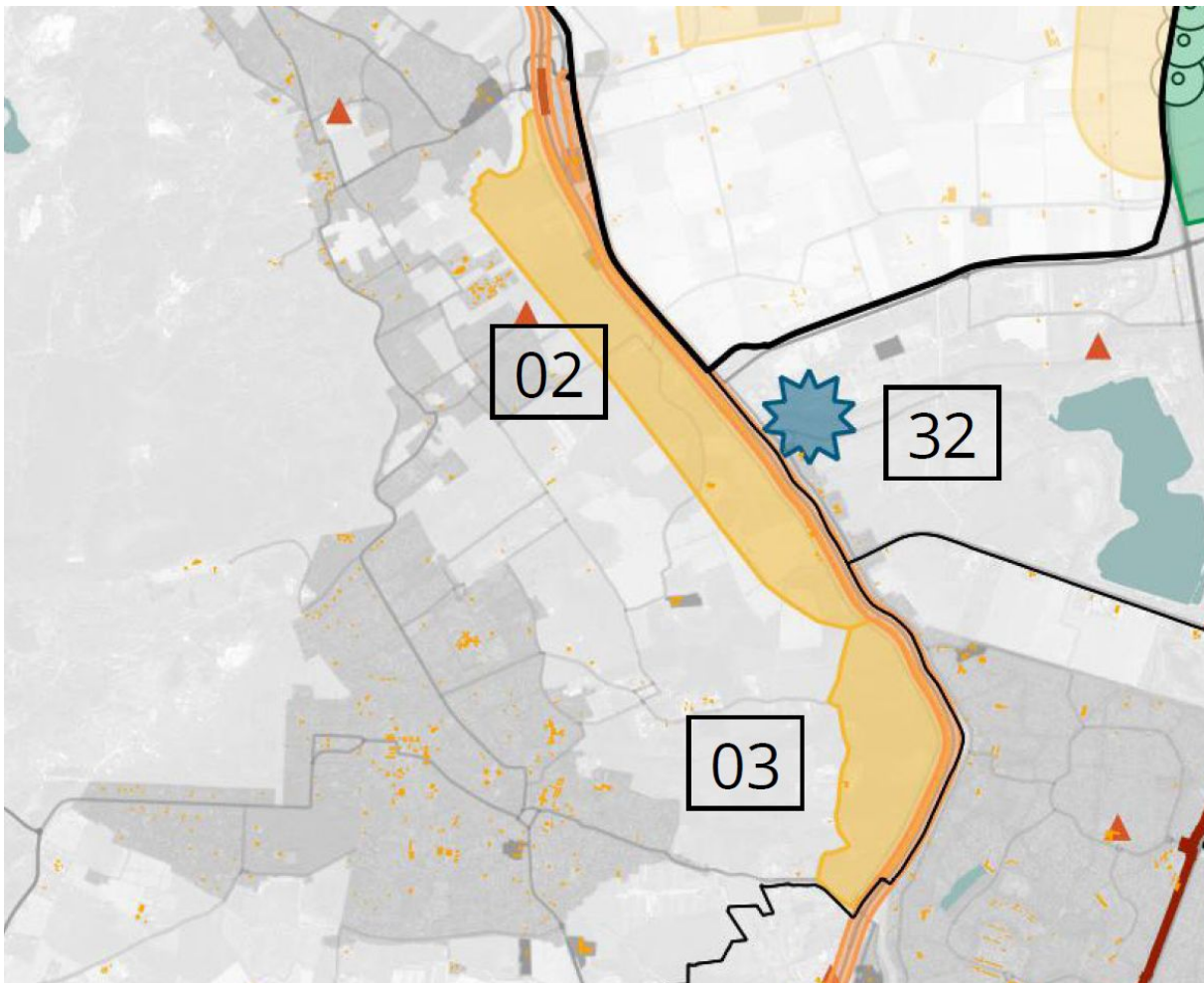
Besluitvorming

Alle 17 gemeenten, de provincie Noord-Holland en het HHNK stellen de Herijking RES 2024 vast en bouwen daarmee voort op hun afspraken uit de RES 1.0. De besluitvorming over de Herijking RES 2024 is maatwerk: er zijn gemeenten zonder wijzigingen van zoekgebieden en gemeenten waar juist wel wijzigingen zijn voorzien. In gemeenten met wijzigingen stelt de gemeenteraad de Herijking RES 2024 vast. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraden om te besluiten over wijzigingen ten opzichte van de kaart van de RES 1.0 op eigen grondgebied en om deze wijzigingen vervolgens te borgen in het omgevingsbeleid. In gemeenten zonder wijzigingen wordt de Herijking RES 2024 vastgesteld door het college van B&W en wordt deze ter informatie met de gemeenteraad gedeeld. Daarnaast besluiten het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap en Provinciale Staten over de gehele Herijking RES 2024.

De Herijking RES 2024 wordt vóór de zomer 2024 vastgesteld door de gemeenten en het hoogheemraadschap, in september start de besluitvorming door de provincie (en in november besluit Provinciale Staten).

Binnen de gemeente Bergen is er aantal wijzigingen opgenomen in de Herijking RES 2024. Deze wijzigingen zijn door ons college, door middel van een collegebesluit aangedragen, en regionaal afgestemd.

Wijzigingen zoekgebieden RES – zoekgebieden 2 en 3

Zoekgebieden 2 en 3 gemeente Bergen

Het credo van de RES 1.0 is dat de opgave leidend is voor de realisatie van zonne- en windenergie. Verschuivingen in het politieke landschap hebben er echter voor gezorgd dat er door het Rijk en provincie Noord-Holland kritisch gekeken wordt naar de opwek van zonne-energie in het buitengebied. Sinds de vaststelling van de RES 1.0 wordt de opwek van zonne-energie beperkt door de juridisch planologische implementatie van de Zonneladder – n.a.v. de Zonnebrief van minister De Jonge, mede namens minister Jetten in oktober 2023 – en doordat door de provincie wordt betoogd dat zonneweides in zoekgebieden 2 en 3 de draagkracht van het Bijzonder Provinciaal Landschap overstijgen.

Op 25 januari vond daarom een bestuurlijk gesprek plaats met gedeputeerde Kocken van de provincie Noord-Holland – die de RES in haar portefeuille heeft. Zij heeft tijdens dit bestuurlijk gesprek met wethouder Briët aangegeven dat initiatieven in zoekgebieden 2 en 3 momenteel niet op politiek draagvlak bij GS en PS kunnen rekenen in verband met het geldende beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap en de vigerende omgevingsverordening.

Oorspronkelijk is de theoretische potentie van de zoekgebieden 27,97 GWh (zoekgebied 2) en 5,65 GWh (zoekgebied 3). In het licht van deze informatie is het advies echter om de potentie van zoekgebieden 2 en 3 op nul GWh te zetten. Daarmee geeft de gemeente Bergen een signaal af aan het provinciebestuur om de RES ambitie als opgave serieus te

nemen. De deur om in de toekomst zonne-energie op de gronden 2 en 3 op te wekken blijft daardoor op kier staan totdat het provinciebestuur tot andere inzichten komt.

Zon rond kernen

Om inhoud te geven aan onze gemeentelijke ambitie om een bijdrage te leveren aan de RES doelen worden momenteel de mogelijkheden verkend om zonne-energie te realiseren op grond in eigendom van de gemeente: de voormalige vuilstortplaats in de Zuurvenspolder. De provincie Noord-Holland heeft – ondanks de het aanwezige beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap – toegezegd mee te willen denken over mogelijke landschappelijke inpassing. Deze ontwikkeling zal aansluiten op het Masterplan Natuurontwikkeling in de Zuurvenspolder dat nu in ontwikkeling is. Hierdoor wordt eveneens invulling gegeven aan de concretisering van het eveneens in 2021 vastgestelde zoekgebied 'Zon rond kernen Bergen'.

Herijking RES: proces en besluitvorming

Kernboodschap Herijking RES 2024

Met de zoekgebieden zoals opgenomen in de Herijking RES 2024 zijn er nog voldoende mogelijkheden om de gezamenlijke ambitie van 3,6 TWh te realiseren. De grootste uitdaging is om onze ambitie tijdig (in 2030) te realiseren. Sinds de RES 1.0 is er 0,26 TWh extra opwek bijgekomen. Komende zes jaar moet er nog 1,26 TWh gerealiseerd worden. Dit is een grote opgave, zeker omdat het steeds lastiger wordt om projecten van de grond te krijgen.

Er zitten meerdere projecten in 'de pijplijn' die komende jaren worden uitgevoerd. De regio blijft zich volop inzetten voor het realiseren van onze gezamenlijke ambitie van 3,6 TWh in 2030. Ook omdat er na 2030 ook nog een grote opgave ligt om meer duurzame energie te realiseren. Voor de komende periode ligt de focus op versnelling van de uitvoering van de projecten en het geven van vertrouwen aan (lokale) initiatiefnemers om energieprojecten te kunnen realiseren.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Ons college heeft overwogen de zoekgebieden 2 en 3 te schrappen vanwege de beperkingen die de provincie oplegt op deze locaties vanuit het beleid voor Bijzondere Provinciale Landschappen. Gezien de ambitie om, mogelijk op termijn, op deze locaties toch

zonnevelden te realiseren en zo een bijdrage te leveren aan de RES0-doelen, hebben wij niet voor dit alternatief gekozen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Regio Noord-Holland Noord

In het RES-proces van Noord-Holland Noord wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 17 gemeenten, de provincie Noord-Holland, het waterschap en Liander. De deelnemende overheden behouden daarin de eigen rol van het bevoegd gezag. Alle 17 gemeenteraden, provinciale staten en het bestuur van het waterschap hebben de RES 1.0 vastgesteld en daarmee opdracht gegeven tot het herijken van de RES na verloop van tijd.

Regio Alkmaar

De RES kent een lokale invulling, participatie en vaststelling, maar kent op niveau van regio Alkmaar een duidelijke afstemming en – indien mogelijk – samenwerking. Dit betreft zowel de voorbereiding, de participatie en de ambtelijke en bestuurlijke afstemming. Het Regionale programmabureau RES NHN vervult een faciliterende rol naar de gemeenten toe en draagt zorg voor de afstemming op het niveau boven de regio Alkmaar tussen stakeholders, besturen en gemeentesecretarissen.

BUCH

Alle vier de BUCH gemeenten vallen onder de energieregio Noord-Holland Noord en hebben het proces in gezamenlijkheid doorlopen. Binnen de BUCH is er nauwe onderlinge bestuurlijke en ambtelijke afstemming door verschillende disciplines.

RISICO'S

Juridische risico's

Er zijn geen juridische risico's, de RES 1.0 en ook de Herijking RES hebben geen planologisch juridische status. De RES krijgt pas juridische status wanneer deze wordt vastgelegd in documenten die vallen onder de Omgevingswet. De RES wordt bestuurlijk vastgesteld, waardoor het bestuurlijk bindend is voor de instanties die het vaststellen.

Overige risico's

- Door congestie op het elektriciteitsnetwerk van Liander en Tennet krijgen projecten voor zonne- en windenergie minder snel een aansluiting. Er wordt door netbeheerders hard gewerkt aan de oplossing van netcongestie, maar projecten lopen hierdoor mogelijk wel vertraging op;
- De ontwikkeling en realisatie van energieprojecten is mede afhankelijk van de deelname door eigenaren van de gronden;
- Als er onvoldoende draagvlak is van omwonenden en andere belanghebbenden voor concrete invulling van zoekgebieden en projecten buiten de zoekgebieden die een bijdrage leveren aan de RES-ambitie kan dit leiden tot vertraging of afstel van plannen.

FINANCIËN

Het aanwijzen of wijzigen van een RES-zoekgebied heeft geen directe financiële gevolgen voor de gemeente. Op het moment dat een project gerealiseerd gaat worden in het zoekgebied zal mogelijk nader onderzoek (bijvoorbeeld een Milieueffectrapportage) uitgevoerd moeten worden. Dat is bij dit besluit niet aan de orde omdat het nu alleen gaat om de vaststelling van de Herijking RES 2024. Gemeenten dragen verantwoordelijkheid voor de inzet van eigen ambtenaren.

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHN is geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage. Gemeenten dragen verantwoordelijkheid voor de inzet van eigen ambtenaren.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is inherent aan de RES als onderdeel van de energietransitie en het klimaatakkoord.

PARTICIPATIE

Participatie is niet aan de orde geweest. Participatie over zoekgebieden 2 en 3 komt pas op gang op het moment dat het zoekgebied in de projectfase belandt – als initiatiefnemers een zonneweide pogen te ontwikkelen.

Er heeft nog geen participatie plaatsgevonden in relatie tot de verkenning van de opwek van zonne-energie op de voormalige vuilstortplaats in de Zuurvenspolder. Eerst zal met behulp van de provincie in kaart gebracht worden wat de mogelijkheden zijn, voordat er in samenhang met het Masterplan Natuurontwikkeling geparticipeerd kan worden.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Vervolgstappen na besluitvorming

Nadat de Herijking RES 2024 is vastgesteld, worden de gewijzigde en nieuwe zoekgebieden geborgd in omgevingsbeleid van de gemeenten (omgevingsplannen) en provincie (omgevingsverordening).

Voor nieuwe- en aangepaste zoekgebieden voor windenergie stelt de provincie een plan-MER op. Dit is nodig om de wind-zoekgebieden te kunnen borgen in de provinciale omgevingsverordening. In deze plan-MER worden de mogelijke omgevingseffecten van de wind-zoekgebieden in beeld gebracht. In het najaar van 2024 stelt de provincie (GS) de plan-MER vast, rekening houdend met de genomen lokale besluiten over de Herijking RES, waarna de nieuwe/ aangepaste wind-zoekgebieden worden opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening (per 1-1-2025).

Communicatie

De [website van de Energieregio Noord-Holland](#) is het centrale communicatiemiddel. De Herijking RES 2024 is hierop terug te vinden. Totdat alle RES-partners hebben besloten, is

op de website de tekst opgenomen: *'De besluitvorming moet nog plaatsvinden, de Herijking RES is daarom nog een concept'*.

Eind juli 2024 – na evt. besluitvorming in gemeenteraden – is in de [RES-viewer](#) de meest actuele, vastgestelde kaart van de RES in te zien.

BIJLAGEN

- Herijking Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord 2024
In te zien en te downloaden op <https://energieregionh.nl>.

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

- [RES 1.0 voor Noord-Holland Noord \(2021\)](#)
 - o [Bergen – Amendement 14.1 GL GB VVD KL CDA wijzigen beslispunten RES-aanvaard \(2021\)](#)
 - o [Bergen – Motie 14.2 GL GB VVD KL CDA Inwoner participatie en maatwerk zonneweides-aanvaard \(2021\)](#)
 - o [Bergen – Motie 14.3 PvdA CDA KL Vastleggen omkeerbaarheid aanleg zonneweides-aanvaard \(2021\)](#)
- [Voortgangsrapportage RES \(2023\)](#)
- [Uitgangspuntennotitie herijking RES \(2023\)](#)

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester